

ИЗАБРАНА ДЕЛА
ГОРАНА ПЕТРОВИЋА

АТЛАС ОПИСАН НЕБОМ
ОПСАДА ЦРКВЕ СВЕТОГ СПАСА
СИТНИЧАРНИЦА „КОД СРЕЋНЕ РУКЕ“
ИСПОД ТАВАНИЦЕ КОЈА СЕ ЉУСПА
УНУТРАШЊЕ ДВОРИШТЕ

ГОРАН
ПЕТРОВИЋ

УНУТРАШЊЕ
ДВОРИШТЕ

*Избор и њојовор
Дејан Михаиловић*

■ Laguna ■

Copyright © 2018, Горан Петровић
Copyright © овог издања 2018, ЛАГУНА

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

ПРИЧА О ПРИЧАЊУ

Верује се, или се макар прича, да је некада давно постојао некакав кнез који се никуда није мицао из своје палате, већ је предвајао доколицу, а и хранио таштину, тако што је страсно премеравао све што је поседовао – колико је овога у оставама, а колико онога у стајама, докле се простире његово имање, а докле глас о његовом богатству... Лично је, каже повест, пребројао и пописао сваку длачицу у већама своје лепе жене, сваки одсјај у њеним очима, сваки њен уздах, па онда сваки драги камен, сваки жежени дукат, напоследку и сваку бакрену парицу у угловима ризнице... Лично је, наставља повест потанко, измерио сваки риф свиле, тежину сребрног свећњака, запремину ћупа за мед или бачве за вино, па и обим паучине у лагумима испод палате... А свакодневно су том охолом кнезу, приповеда се надаље, долазили разни намештеници задужени за ово или оно, подносећи му извештаје: где је заплакало новорођенче, где се огласило звоно за умрлог, колико је које млађи

у господаревим потоцима, колико се зрневља заметнуло у класју ражи или пшенице, колико су од јуче гранули храстови, колико је пак излеглих фазана, проходалих зечева и окота друге дивљачи у његовим луговима и шумама... Па су стизали, разуме се, и доушници да пријаве сваки залогај, сваки шапат, сваку клетву и свако ћутање поданика... А од те силне свите, највише су се намножили писари, на стотине и стотине њих је водило, те изјутра, у подне и навече изводило дугачке, сложене рачуне... Одужили су се пописи кнежеве имовине, највећа соба у двору беше одређена за књиге и свитке, а нешто мања за спискове тих књига и свитака, док је трећа служила за спискове спискова, и тако даље, и тако даље, закључно са једном пречетвореном тапијом на све, тапијом такође утврђене величине, коју је кнез држао испод узглавља у својој ложници; треба ли додати – у ложници тачно дванаест скокова дужине, девет корачаја ширине и седамхвати висине.

Па опет, једанпут, морао је да осване и дан када је све било забележено, све измерено и пребројано, ништа више није имало да се придодаје, за све се тачно знало где је и колико је. Тако се самољубиви кнез нађе у недоумици, живот му се учини потрошеним, а сваки час очајнички бесмисленим. Осим, помисли тада, осим што није знао – паде му на ум спасоносна мисао – осим што није знао тежину

приче. Дабоме, приче о себи, јер га је тежина те приче једино и занимала.

Саветовао се кнез са многима – како измерити причу? Стављао је на један крај теразија своје пописе укоричене у набрекле књиге, а на други крај исте такве књиге празних листова. Али разлика је била једнака само тежини утрошеног мастила. Мерио је он празну боцу, те би у њу рекао своје име и племићке титуле, али разлика је била таман као када се реч претвори у дах, а дах у капљу воде, росицу на стакленом зиду оне боце. Пробао је разне начине и лукавства, али до размере приче није могао да дође док се не досети да нађе човека исте тежине, да том и таквом исприча своју причу и да онда види за колико ће тај други да претегне.

– А, богме, сигурно је да неће мало, само када чује шта све поседујем! – наглас је рекао, пре него што је заповест издао.

Размилеше се намештеници по кнежевини, трагаше за таквим и таквим господаревим парњаком, меркаше одока овог и онога, па напослетку, у једном пуком свратишту, нађоше скитницу или ходочасника који се по тежини није разликовао ни за број слова у имену; звао се наиме као и господар, само што није био господар ама баш ничега, ако се не рачуна да је својим животом сасвим сам располагао, ходајући по свету тамо и овамо, како му се кад прохте.

Већ у зору, испред палате, постављена је једноставна справа, коју деца зову клацкалицом. На једном њеном крају имао је седети кнез, на другом онај скитница. И замисао беше једноставна: први ће испричати своју причу, други ће је саслушати, па ће се онда видети за колико је претегао. Тако и би. Први је приповедао, други је слушао, јутро се померило ка подневу, сунце је достигло вршну тачку, а онда почело да омиче, већ се и сумрак стао сукати по крајевима дана, али се ништа није догађало – равнотежа, без обзира на раскошну кнежеву причу, није била нарушена, клацкалица се није померила ни за трептај, ни горе ни доле.

Пред само вече, сасвим промукао од дуга казивања и срџбе што његова прича не урађа видним помаком, кнез узвикну:

– Слушаш ли ти мене?

– Слушам, господару – узврати онај. – Помно слушам, могао бих све и да поновим...

– Али, то није могуће, толико сам тога вредног рекао, зар ни за завист да претегнеш од обиља моје приче...

– Твоја је прича, племенити кнеже, замашна – следио је одговор. – Руку на срце, има је, има, живот ти није био сирот. Међутим, без обзира на њену тежину, ми остајемо на истом зато што си ти сам некако лакши док је некеме причаш, а мени је за исто толико лакше док те слушам. Зато, иако се много

тога у твојој причи збило, међу нама се ништа није променило. Ако не рачунаш да нам је обојци за причу лакше. А то никако није мало. Рекао бих и да је сасвим довољно.

У исто време сишавши са справе, кнез и скитница се лагано, ногу пред ногу, упутише ка палати. Сада је други, онај што није поседовао силна имања, нешто потанко казивао првome, ваљда шта је све видео ходeћи светом. И обојци је опет било подједнако лакше, како то и бива када неко неке приповеда причу овакве или онакве садржине.

САВЕТИ
ЗА ЛАКШИ ЖИВОТ
(роман уз кафу)

ПРЕТХОДНА НАПОМЕНА

РЕЦЕПТ

За једну кафу потребно је следеће: децилитар воде, по вољи шећера, кашичица до две кафе.

Воду сипати у металну посуду, зашећерити и пустити да проври. После првог кључа скинути са ватре, па тада додати и кафу. Промешати и поново вратити док не избије још један кључ. Сипати у одговарајући број шољица, зависно од тога колико сте кафа скували. Служити сасвим вруће. Прво пирити, затим пити у малим гутљајима. Правити задовољан израз лица. Отворити овај роман и почети са читањем...

I

КАКО ВОДИТИ РАЗГОВОР УЗ КАФУ

Годину дана пре разговора узабрати листове мушкатле. Ставити их у неку обимнију књигу и

пустити да се добро осуше. После првог гутљаја кафе, устати од стола, извадити књигу из полице, листове ставити у пепељару и запалити. Разговор можете почети речима: „Ово су били листови мушкатле.“

II

КАКО НАПИСАТИ САВЕТ ЗА ВОЂЕЊЕ РАЗГОВОРА УЗ КАФУ

Сести за сто. Узети папир и оловку. Усредсредити се. На нечије куцање одговорити са „да“. Подићи главу и видети да у собу улази ваша сестра са писмом у рукама. Савет за „разговор“ преписати из сећања.

III

ШТА УЧИНИТИ СА ПИСМОМ ТУЖНОГ САДРЖАЈА

Зажмурити. Узети писмо у леву руку. Десном пажљиво отворити коверат. Садржај бацити у корпу за отпатке. Брзо написати писмо веселог садржаја, вратити га у омотницу и запечатити. Отворити очи. Ножем за хартију нестрпљиво рецнути коверат. При читању пазити да не препознате рукопис. Када падне мрак, решити се онога што је у корпи за отпатке.

IV

КАКО ЗАБОРАВИТИ ДА ЈЕ ВЕСЕЛО ПИСМО
У СТВАРИ ТУЖНО

Погледати на сат. Видети да је 9 часова и 21 минут. Зажмурити у огледало и краће време се питати: „Зашто себе лажем?“, „Зашто себе обмањујем?“ итд. Опет погледати на сат. Видети да је 9 часова и 22 минута. Помислити како је добро што сте објективан и истинољубив човек.

V

КАКО ЗНАТИ МЕРИТИ ВРЕМЕ

Узети сат и мању кутију. Сат ставити у кутију, па све гурнути у џеп. Одлазити на посао и враћати се, спавати, обедовати, парити се, радити све што и иначе радите. Ово чинити месец или два, годину, десет година или више. Када онемоћате и паднете у постељу, или када ка вама скрене аутомобил са непажљивим возачем, или када једноставно *То* осетите, завуците руку у џеп и извадите кутију. Отворите је и погледајте. Зависно од околности, секундара ће се још неко време мицати, а потом стати. Тада ћете знати да је време.

VI

КАКО ЧИНТИ УОБИЧАЈЕНЕ СТВАРИ

Радите их полетно. У том циљу украсите нешто занимљивим детаљима. И најобичнију радњу можете оплеменити нечим новим. На пример, могли бисте, док кусате чорбу, да на столу држите птицу Феникс. Када вас и присуство птице Феникс засити, обојите је. Временом, пошто истрошите расположиве врсте боја, замолите своју жену да вам спреми неко ново јело. Уз то друго јело опет можете бојити птицу Феникс.

VII

КАКО ПРОНАЋИ ПТИЦУ ФЕНИКС
И КАКО ЈЕ БОЈИТИ

Потребно је да барем неколико дана непрестано гледате у сунце. Када вам се учини да ћете обневидети, нагло скрените поглед у облаке. Немојте се уплашити јер ћете тамо затећи крда слонова, антилопа, коња, јата риба, добре и зле џинове... Птицу Феникс можете лако препознати. Попните се у небо и поведите је са собом. Бојење вршите само када се иста претвори у пепео. Наведено радите искључиво када не дува ветар.

VIII

ОДАКЛЕ ЈЕ НАЈБОЉЕ ГЛЕДАТИ У СУНЦЕ

Ово, свакако, можете чинити и са прозора стана, или из парка, али најбоље је ако то радите са места где сте били дете.

IX

ЗАШТО СУ „ДЕТИЊА МЕСТА“ БИТНА

Наречена места су значајна због сунца, птице Феникс, уобичајених ствари, времена, тужних и веселих садржаја, савета, разговора и, наравно, због тога да бисте знали како да се понашате када доживите нешто невероватно.

X

ШТА СЕ УБРАЈА У НЕВЕРОВАТНЕ ДОЖИВЉАЈЕ

У невероватне доживљаје се убраја: видети сову са крзном, заборавити развод родитеља, сликати сан, заљубити се, пронаћи човека рибу и човека птицу, открити центар воде, причати преко телефона, погледом премостити улицу, седети у арени, застаклити месечину, опустити се, водити љубав ујутру, писати музику, родити се два или више пута,

умрети, шетати се висећим мостом, имати механичку лутку, брати кајсије, фотографисати се у мексичком оделу, спречити мозак да заборавља, трезнити се, киснути, одгајати печурке велике као куће, имати способност претварања у биље и слично.

XI

КАКО СЕ ПОНАШАТИ

КАДА ДОЖИВИТЕ НЕШТО НЕВЕРОВАТНО

Нажалост, овде вам не можемо пружити универзалан одговор. Све зависи од места где сте били дете. Они којима је то место пешчана обала реке, сигурно ће игнорисати сову са крзном, али ће бити узбуђени откривањем центра воде. Ако је и детиње место невероватно, све се компликује. Рецимо, човек није у стању да препозна птицу Феникс, па са неба, уместо ње, понесе тоне и тоне цвећа, или поведе злог џина (што само по себи и није лоше, али нема сврхе). Невероватна дечија места као што су подрум, остава, таван и слично, никако се не могу заменити за нека друга. Последице се једино могу поправити учењем уобичајених грешака напамет. Најчешће се греша приликом следећих невероватних догађаја: застакљивања месечине, шетње висећим мостом и одгајања печурака великих као куће.